

"Proletarec"
je delavski list
za misleče
čitatelje.

PROLETAREC

GLASILO
PROSVETNE
MATICE
J. S. Z.

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

ST. — NO. 1318.

Entered as second-class matter, December 8, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 15. DECEMBRA (DECEMBER 15,) 1932.

Published weekly at
2629 W. 26th St.

LETO — VOL. XXVII.

VLADA BRANI "AMERIŠKE INTERESE"

SPANJA PO MNENJU WASHINGTONA NE SME PREVZETI "TUJE" IMOVINE

Državno varstvo za one, ki imajo bogastva, — toda puške in bombe za gladne množice, ki zahtevajo kruha

Ako se delavci v Illinoisu, ali v West Virginiji, v Ohio ali katerikoli državi ameriške Unije bore za svoje pravice, ali če gladni delavci demonstrirajo v Washingtonu in zahtevajo kruha, katerega jim je kapitalizem odvzel, jih obkoli policija, deputiji in dostikrat tudi vojaštvo. Mnoge aretirajo in skupine razganjajo s kroglijami in plinskimi bombami. Tako protektira vlada "ameriške interese" v Zedinjenih državah.

Če pa so v nevarnosti na Kitajskem, pošlje tja svoje čete in vojne ladje. Ako se drzne kdo ponagajati ameriškim izkoriščevalcem v Nicaragui, na Haitiju, v Panami ali kakih drugih republikah tega kontinenta, pošlje tja Uncle Sam svojo oboroženo silo, da uč domačine, kako je treba respektirati "ameriške interese".

Tudi Spanija se je morala seznaniti s strogo protekcijsko politiko ameriške vlade. Ko je Spanijo vladal še degenerirani kralj Alfonso, je ameriški telefonski in telegrafski trust sklenil s kraljevo vlado pogodbo, katera mu je dala monopol nad telefonskim in telegrafskim sistemom v Spaniji. Od kar pa je Spanija republika, ima v nji socialistično gibanje sodočujoč vpliv. In socialistična stranka zahteva med drugim prevzem brezposelnega sistema v državo last in upravo. Dalje hoče, da država naprave konfiscira, ker jih je prejšnja vlada takorekoč podarila za protikoncesije in podkupnine ameriškim kapitalistom. Ko se je državni zbor izrekel za konfiskacijo, so kapitalisti takoj namignili v Washington, in Washington je nemudoma protestiral. Hooverov državni tajnik Stimson je španski vladi sporočil, da če bo Spanija svojo namero izvršila, je prelom diplomatskih odnosov skoraj neizogiben. Ako bi ameriška vlada res to storila, bi s tem dala ameriškim kapitalistom priliko podpreti monarhistično gibanje v Spaniji, sejati intrige in pripraviti deželo v civilno vojno, vse zara-

di svojih "ameriških interesov". Iste taktike se že od nekdaj poslužujejo v vseh državah latinske Amerike.

Ameriški lastniki brezposelnega sistema v Spaniji pravijo, da so vanj investirali \$65.000.000. Oni zahtevajo, da španska republika respektira privatno svojino Američanov. V tej zahtevi jih podpira ameriška vlada. Kompanija se tudi brani ravnati se po španskih zakonih za protektiranje delavcev, kar je še največ povzročilo, da je prišlo do tolikšnega spora in boja.

Spanija odgovarja ameriški vladi, da je to njena notranja zadeva, in da je v interesu države, če njenega brezposelnega sistema ne kontrolirajo tuji. Niti ni prišel v last tujcev z odobrenjem španskega ljudstva, nego pod koruptno diktatorsko vlado zdaj izgnanega kralja. Vendar pa bo morala Spanija popustiti ameriški premoči. Ta slučaj znova dokazuje, kako potrebna bi bila v Zed. državah mogočna socialistična stranka. Zdad vladno taktiko, katera služi kapitalistom, kritizira le tu in tam kak posamezen progresivni senator, ki pa nima za seboj nikake organizirane opore in zato njegova graja največkrat nič ne zaleže.

LEON TROCKI JE ZOPET "DOMA"

Leon Trocki, ki je po dolgem času prošil mesec dobil priliko zapustiti otok Prinkip v Turčiji, kjer živi v pregnanstvu, je zopet "doma". Imel je par predavanj na Danskem v klu-

bu socialističnih visokošolcev, in predaval je istotam po radiu za ameriško publiko. Danska je prva dežela, ki je pripustila Trockija, od kar je izgnan iz Rusije, v svoje meje.

Brezposelnost v Nemčiji in Angliji

Število nezaposlenih v Angliji je novembra naraslo za 52.800. Koncem meseca je bilo v Angliji 2.799.806 brezposelnih delavcev, ali 184.691 več kakor v istem času lansko leto. V Nemčiji je število brezposelnih v novembru naraslo za 248.000. Vseh nezaposlenih v Nemčiji je bilo koncem novembra 5.358.000.

"Armada gladnih" prišla in odšla iz Washingtona

Okrog tri tisoč brezposelnih iz raznih krajev Zed. držav se je zbralo v Washingtonu pod vodstvom komunistov, da demonstrirajo ob priliki otvoritve 72. kongresa za svoje zahteve. Demonstracija jim je bila dovoljena, toda ne pred kongresno palačo in belo hišo. Podpredsednik Zed. držav Curtis je sprejel eno deputacijo in drugo pa predsednik poslanske zbornice Garner (novi pod-

predsednik). Obema so zastopniki demonstrantov izročili spomenice, v katerih zahtevajo zavarovanje delavcev proti brezposelnosti in pa takojšnjo podporo v denarju. Do spopadov ni prišlo. Pohod je dobil v časopisu precej pozornosti, drugega pa ni dosegel, kot smo že pojasnili v prejšnji številki na 1. strani. Na sliki so demonstranti, ko so se pripravljali na odhod iz Washingtona.

ODPOR PROTI REAKCIJI V NEMČIJI. SOCIALNE PRIDOBITVE OSTANEJO

Radikalizem Hitlerjevih fašistov.—Tri smeri se bore za diktaturo.—Nova vlada pod starim klobukom

V Nemčiji se bore tri jake smeri za diktaturo—vsaka po svojem okusu. Najjačja med njimi je fašistična, ki bi rada vlado po vzgladu italijanskega fašizma. Druga je nacionalistična, ki jo tvori več frakcij; vse so za odpravo demokracije, za zrušitev delavskih političnih in strokovnih organizacij in za povratek monarhije. Tretja sila so komunisti, ki propagirajo diktaturo proletarijata. Ti trije nasproti si toki so si edini v sovrštvu proti demokraciji, dasi jo zahtevajo zase v državi toliko časa, dokler ne pridejo sami v vlado. Vse tri struje so vzrok, da je danes v Nemčiji parlamentarna vlada praktično nemogoča, in da je parlament po njihovi zaslugi diskreditiran, ne da bi postavile kaj boljše ga na njegovo mesto.

Militarist Kurt von Schleicher je novi nemški kancelar, ki vlada po približno istih poteh kakor njegov prednik juncker von Papan. Državnemu zboru je sporočil, da ako mu izreče nezaupnico, ga bo spet razpustil, kakor je bil v tem letu že večkrat. Dolgo je vabil Hitlerja v vlado, ta pa je hotel vse ali nič. Schleicher ga je pustil ob strani, kar je povzročilo razprtje med voditelji fašistov, kajti eni so bili za vstop v novo vlado pod pogoji omenjenega generala, drugi pa so potegnili s Hitlerjem. In ko je bil novi državni zbor otvorjen, so imeli fašistični poslanci mnogo bolj revolucionarne in radikalne govore ter zabavljati vladi kakor komunisti, ko pa je prišlo do glasovanja, so potegnili z vlado, ki je na ta način dobila večino. Socialistični in komunistični poslanci so zahtevali, da naj jim

vlada predloži svoj program, kar je odklonila. Ko je dobila večino, je državni zbor odgodila. Preje so poslanci še sprejeli socialistično predlogo z zahtevami, da vlada razveljavi gotove dekrete prejšnje Pape nove vlade, s katerimi je uknila gotove socialne zakone. Zanj so glasovali poleg socialistov in komunistov tudi fašisti. Dalje je bila sprejeta predloga fašistov, ki določa, da v slučaju smrti predsednika republike ga nasledi predsednik vrhovnega sodišča, dokler se ne izvoli novega predsednika. Vse stranke opozicije se namreč boje, da Hindenburg radi visoke starosti lahko vsak čas umre, in ker po ustavi nima naslednika ali podpredsednika, je nevarnost, da se bi sedanja napolmonarhistična vlada prilike poslužila ter postavila regenta na izpraznjeno predsedniškovo mesto. Nova ustava določa to preprečuje.

Važna konferenca v vzhodnem Ohio

Klubi J. S. Z. in društva Prosvetne matice bodo imeli v nedeljo 22. januarja v Boydsville pri Bridgeportu, Ohio, skupno konferenco. Vršila se bo v slovenski društveni dvorani. Prične se ob 10. dopoldne.

Barometer jeklarske industrije

V novembru je jeklarska industrija obratovala le 16% svoje kapacitete, kar je manj kakor v prejšnjem mesecu. Nekateri jeklarske tovarne pa bodo decembra obrat popolnoma ustavile in ga obnovile morda po novem letu.

KONVENCIJA ZVEZE BREZPOSELNIH BO V CHICAGU MESECA MAJA

Meseca maja bo v Chicagu konvencija društev brezposelnih, ki jo sklicuje Federation of Unemployed Workers' League of America. Tu so združene vse organizacije brezposelnih delavcev, katere niso pod komunistično kontrolo. En večji sestanek so že imele. Zastopanih je bilo tisoče organiziranih brezposelnih iz 7. držav. Priprave za konvencijo vodi Chicago Workers' Committee on Unemployment. Karl Borders je provizorični predsednik obeh organizacij, v katerima sodeluje tisoče socialistov.

Napredek socialistov v Belgiji

Socialistična stranka v Belgiji je pri volitvah v parlament dne 27. novembra dosegla znatne uspehe, pri volitvah v provincialna zastopstva dne 4. decembra pa je dobila 13 mandatorov več kakor jih je imela prej, in klerikalci 12. Nazadovani so liberalci in flemski avtonomisti.

Nad 91.000 socialističnih glasov v Pennsylvaniji

Po uradnih štetju glasov, objavljeno v Harrisburgu 10. dec., je razvidno, da je dobil Norman Thomas v Pennsylvaniji 91.119 glasov, ali več, kot jih je dobila socialistična stranka v tej državi kdajkoli poprej. Komunist Foster jih je dobil 5.658 in Rev. James R. Cox 725.

Nov škandal

Pri naročanju premoga za družine bednih brezposelnih v Chicagu so se dogodile velike goljufije. Nov dokaz, da lakomnost po profitih ne pozna ne poštenja, ne dobrosrčnosti.

Ogromna tekma med demokrati za službe

ZODHODOM Hooverove administracije izgubi službe 17.000 poštinih mojstrov, ki jih bodo nadomestili demokrati. Te službe so že od davna smatrane za nagrado, srečnim agitatorjem zmagovite stranke. Npr., demokrat, ki bo imenovan za upravitelja pošte v New Yorku, v Chicagu, v Pittsburghu ali kjerkoli, bo postal poštar vsled zaslug za svojo stranko, ne pa zato, ker morda kaj razume o obratu ameriške pošte. Imel bo tisoče dolarjev letne plače, delo pa bodo izvršili drugi za mnogo manjšo plačo.

Velika tekma med vodilnimi demokrati je tudi za druge masne službe v Washingtonu, v raznih federalnih distriktih uradih, v carinarnicah itd. Demokratiški župani, senatorji in governerji pošiljajo Rooseveltu priporočila, koga naj imenuje v svoj kabinet, in ako bi hotel ali mogel vsem ustreči, bi bilo v kabinetu par sto tajnikov. Ta gonja za službami potrjuje pravilnost našega dokazovanja, da je razlika med demokrati in republikanci edino borba za službe. Obe sta za kapitalizem in obe sta za protektiranje koristi bogatašev na škodo širokih ljudskih slojev.

Novi predsednik je pred demokratiškimi bossi, s katerimi je bil pred volitvami nad vse prijazen, ubežal za par tednov v gozd nekam na jug, in tam je sprejemal te tiste, katere je v naprej odbral in jim je bilo izdano posebno dovoljenje. Oddajanje služb je danes za demokrate edino važen problem.

Ker so zmagali tudi mnogi demokratiški governerski kandidati in dalje v mnogih okrajih, kjer so preje gospodarili republikanci, bo tudi tu veliko ljudi menjalo službe. Med tem, ko se mali in veliki politiki prepehavaajo za korita, pa naj razna važna vprašanja, predvsem problem, kako pomagati brezposelnim, čakajo. In čakala bodo toliko časa, dokler se ljudstvo ne odloči za stranko, ki ima program, namesto da izbira le med strankama, katerima so službe edini "cilj" in graft največji "ideal".

Življenja delavcev dana za dividende

Četudi traja kriza že več let, to povzroča nesreče. Jako plačujejo velike ameriške banke in industrije svoje "regulirane" dividende vsako četrtletje ali vsakega pol leta. Nekatere so jih znižale, toda niti od daleč v tolikšni meri, kakor so utrgale delavcem plače. Stotine milijonov dolarjev bo ta in prihodnji mesec spet razdeljenih v obliki dividend ljudem, ki žive od dela drugih, med tem ko so dividende delavcev zapadene v pomanjkanju ali pa celo v stradanju vsled brezposelnosti. Dividend, ki jih prejemale gospodarji Amerike, se drži tudi veliko krvi. Delavci se danes ženejo pri delu bolj kot kdaj poprej, v strahu da ga ne izgube, in

Soc. zmage v kanadskih mestih

V Winnipegu in v drugih krajih zapadne Kanade je delavska stranka pod vodstvom socialistov pomnožila svoje mandate v občinskih odborih. V Winnipegu jih je imela prej 5, zdaj 7, in je najjačja stranka v mestni zbornici. Delavski kandidat za župana je dobil nad 21.000 glasov, zmagoviti kandidat nasprotnikov pa 25.000. Delavska stranka ni prejela še nobenkrat toliko glasov kakor zdaj. Komunisti, ki so se udeležili volitev pod firmo "enotne fronte", so dobili 3.900 glasov. V Calgaryju je bil izvoljen za komisarja socialist T. B. Riley. V Edmontonu, Alberta, so izvolili župana, pet članov mestnega sveta in enega šolskega odbornika.

Knjige Cankarjeve družbe

za leto 1933 razpošilja Proletarčeva knjigarna.
Stanejo ŠTIRI knjige \$1.12.

Milijoni dolarjev za prazen nič

Koliko stane ameriško ljudstvo želja po naglem obogatenu? Koliko trošijo moški za "spolno privlačnost"? In ženske v željah za "lepe oblike"? S čem mazači najlaglje varajo svoje žrtve? Na ta in mnoga druga vprašanja odgovarja v Ameriškem družinskem koledarju članek "Milijoni dolarjev za prazen nič". Poleg tega je v koledarju nad 50 povesti, člankov, esejev in informativnih opisov, ter nad 60 ilustracij. Ameriški druž. koledar stane 75c. Ima 224 strani in je vezan v platno. Če ga še nimate, vam priporočamo, da si ga naročite. Naročila sprejema "Proletarec".

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasiło Jugoslovanske Socialistične Zveze NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Val rokopolil in oglašaj morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zalts Business Manager Charles Pogorelec

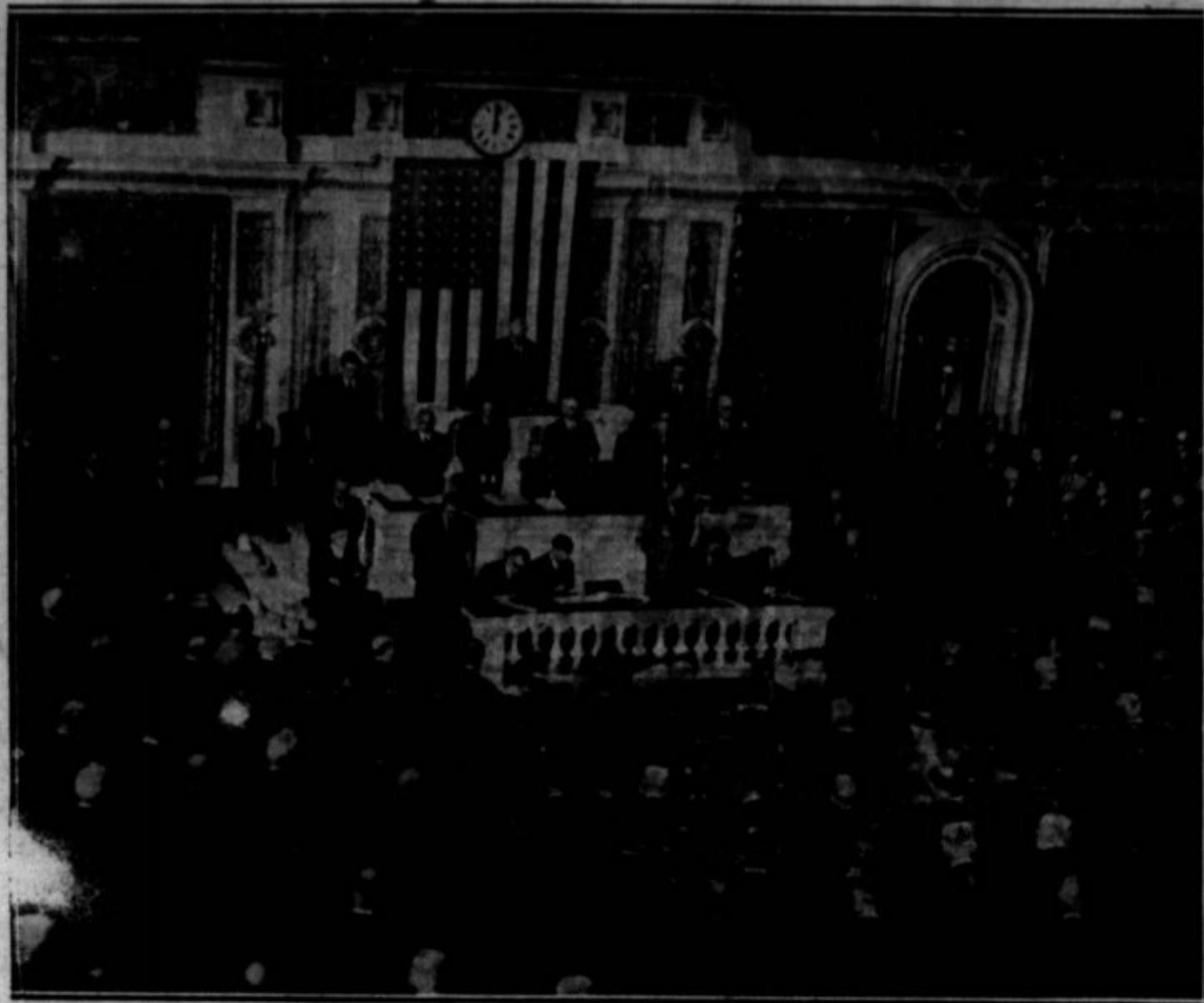
SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2635 W. 26th ST., CHICAGO, ILL. Telephone: Rockwell 2864.

ZADNJE ZASEDANJE STAREGA KONGRESA

Dne 5. dec. se je pričelo 72. zasedanje kongresa. Novi poslanci, izvoljeni 8. novembra, nastopijo službo šele po Novem letu, oziroma po 4. marcu...

v svrhu varčnosti javna dela omejit. kar pomeni povečanje brezposelnosti. Tudi je poznal, da je bančni sistem poln hib, kar je sedanjno krizo ne le povečalo, nego je podaljšalo.

"Collinwoodski prepri in špetiri"

Collinwood, O. — Štiri leta je minilo, od kar je bil objavljen "Dokument sramote". Gustav Kabaj s svojimi pomočniki je morda res mislil, da je razkril bogzna kakšno zločinstvo.

Omenil sem zadnje županske volitve. Več socialistov in somišljenikov med Slovenci ni vedelo, kaj bi, socialistična klub št. 27 in 49 pa sta bila tudi brez odrejene taktike.

V Proletarcu je bil opisan Penko, sicer skozi Barbičeva očala, ki pa so bila pravilno regulirana in je slika stvarno zadeta. Jerneja Hafnerja že tudi poznate. Zato bom vzel nekoliko prostora, da predstavim John Lokarja ml., takega, kot ga poznate, in takega, kakršnega še ne poznate.

Ko je "Lindy" dobil mestno delo, so se začele že kritike proti njemu, češ, v nagrado za resnične ali dozdnevne demokratske zasluge je dobil politično službo. On je odgovarjal, da se njegove nove službe ne more smatrati za politično, čeprav je občinska.

Zagotavljam v naprej, da ne bo ta dopis prav nič oseben. Pisec se do zdaj ni uumešal v te spore ne v listih, ne privatno in ne na društvenih sejan. Iz tehtnih razlogov se ne podpisuje — ne se zdaj, niti ni to potrebno, ker bom navedel te dejstva, da boste v polemiki med prizadetimi laglje so dilli.

Ljudje, ki delajo za "mesto" ali county, vedo, da morajo politični mašini, ki je na krmilu, prispevati v denarju in v agitaciji, in to vsi delajo, ki so za službe odvisni od političnih bossov. "Lindyjeva" služba ni izjema.

Ko so začeli v Collinwoodu graditi društvo Strugglers SNPJ, je postal John Lokar njega predsednik in Fr Barbic je mladega Johna uvajal v predsedniški posel. Staršem je to jako ugajalo, ker so želeli, da se bi sin zanimal tudi za društveno življenje, ne samo za sport.

Prepad se je večal. V Prosveti je v svojih dopisih imenoval svoje kritike in člani kluba št. 49 za "so-called yellow group". Čemu "so-called"? Komunisti (?) ala Rupnik jo namreč tako imenujejo.

Je bil označen na letaku komunističnega bloka kot kandidat za podpredsednika proti D. J. Lotriču. Odstopil je še ko so imeli oni svojo listino tiskano, kar je večini konvencije zelo ugajalo in ga je izvolila kot okroglega zastopnika v glavni odbor.

Bridgeport, O. — Premogovniki so zmanjšali obrat na polovico časa. Nekateri kompanije so spet utrgale mezdno. Jeklarne so večinoma zaprte, ostale pa ne obratujejo niti polovico časa.

Letna seja kluba št. 11 bo v nedeljo 18. dec. ob 10. dop. v društveni dvorani. Potrebno je, da se je udeležite vsi do enega. Izvolili bomo odbor za l. 1933. Ako boste izvolili dober odbor je napredek kluba zagotovljen. Privedite na sejo tudi prijatelje, kajti vsi so nam dobrodošli.

Konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice za vzhodni Ohio se vrši v nedeljo 22. januarja ob 10. dop. v društveni dvorani na Boydsville. Pripadajoče organizacije se bile obveščene pisмено in to jim je splošno naznanilo. Izvolite zastopnike. Tudi drugi člani naj pridejo. Čuli bomo poročila o prošlih volitvah in sklepali da-li posežemo v občinske volitve.

Članstvu druš. "Moxham"

Johnstown, Pa. — Članstvo Slov. brat. samostojnega društva Moxham je vabljeno, da se polnoštevilno udeleži seje v nedeljo 25. dec. ob 2. pop. v Slov. del. domu. Razen drugega so na dnevnem redu volitve odbora za bodoče leto.

Zabava v Collinwoodu

Collinwood, O. — Tudi zabava je potrebna delavcu. In socialistični klubi pa potrebujejo gnetnih sredstev. V ta dvojni namen prireja klub št. 49 JSZ na božični dan v nedeljo 25. dec. večer v Slov. del. domu zabavo, na katero pričakujemo vse, ki soglašate z idejo osvoboditve delavskega razreda.

Predavanje v klubu št. 1

Chicago, Ill. — Prosvetni odsek kluba št. 1 je sklenil, da bomo imeli po vsaki seji predavanje in diskuzijo. Prihodnja redna seja bo v petek 23. decembra. Na dnevnem redu bodo tudi volitve odbora. Po končanem dnevnem redu bo predavanje o vprašanju, ki se pojavlja posebno po volitvah, "Kako se izvrši socialni preobrat v Zed. državah?" Predaval bo Fr. Zalts.—P. O.

O slavnosti "jugoslovanskega ujedinenja"

Letos so jugoslovanski režimovci v Chicagu imeli svoj "četrti džulaj" v nedeljo 11. dec. v dvorani Sokol-Havliček Tyrš na S. Lawndale Ave., proših par let pa v veliko večjem Carmen's auditoriju na Ashland Blvd. O zadnjima dvema slavnostima so trdili, da se je vsake udeležilo do 8,000 ljudi.

Konzula Gjuro Kolombatoviča ni bilo na tej priveditvi, postal pa je udeležencem pisмено sporočilo, ki ga je prečital Jurica Biljankin. Kolombatovič je namreč v boju med jugoslovanskimi vladnimi in drugimi patrioti v intriga bitko izgubil in je bil pozvan v stari kraj, da pojasni, čemu ni dosegel z svojo propagando večjih uspehov.

Mestne volitve na Elyju

Ely, Minn., je mesto, kjer imajo Slovenci skoro polovico glasov. Zadnje volitve so se vršile 6. dec. Četudi smo v jako mrazem pasu, je bila kampanja jako vroča. Za župansko službo so se potegovali štiri kandidati, med njimi Slovenec Frank Jenko, ki je pred leti že bil župan tega mesta. Zmagal je John Harri, ki je finskega pokolenja. Njegova večina nad Jenkom znaša 145 glasov. Prejšnji župan W. P. Wolf, ki je kandidiral ponovno, je bil poražen. Tudi Harri je bil župan elyske občine. Porazil je tedaj Chas. Trezono, ki je bil ne le močan v politiki, nego tudi ravnatelj tukajšnjih rudnikov, last Oliver Iron Mining kompanije. Harri je nastopal takrat kot protikompanijski kandidat. Po izvolitvi je odvel kompanijskim policajem ključne mestne jeze in jim prepovedal izvrševati policijsko službo izven kompanijske zemlje. Odpravil je 10-urni delavnik za mestne delavce in uvedel 8-urnik. Te in slične njegove naredbe so ga ohranile v spominu med ljudstvom in povzročile, da je dobil 6. dec. izmed vsem kandidatih največ glasov. Kandidatov za aldermane je bilo sedem za tri aldermanska mesta. Poleg štirih drugorodcev so kandidirali za aldermane Slovenci Frank Zgone, John Kapech in Ivan Tausell. Izvoljena sta bila ponovno Slovenci Kapech in Tausell, in pa Walter D. Carobson. Mestni svet ima šest odbornikov. Vsake dve leti potече termin trem. Poleg omenjenih so člani mestnega sveta Steve A. Banovetz, Joseph Košak in V. J. Thompson. Jugoslovani imajo torej večino, četudi v politiki niso enotni, kar je umevno. Pokazal je to tudi slovenski mimeografiran letak, ki je bil izdan v času kampanje. — John Teran.

Članstvu kluba št. 114

Detroit, Mich. — Redna seja kluba št. 114, ki bo ob enem letna seja, se vrši v četrtek 22. decembra ob 7:30 večer na 116 Six Mile Rd. Na tej seji bodo volitve klubovega upravnega odbora in odsekov. Važno je, da se te seja udeleže vsi člani kluba (vključivši odsekov). — Peter Kisovec.

AGITATORJI NA DELU

Izkaz naročnin, ki so jih poslali agitatorji "Proletarca".

- XIII. izkaz. Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošlje eno letoletno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima. Poslali so: Anton Jankovich, Cleveland, O. 37 1/2; Anton Vičič, Chicago, Ill. 10; Frank Matkovich, West Allis, Wis. 7; John Zornik, Detroit, Mich. 6; John Tercelj, Strabane, Pa. 6; Frank Cesen, Detroit, Mich. 6; Joseph Snoy, Bridgeport, O. 5 1/2; Frank Podboy, Parkhill, Pa. 5; Anton Bogataj, Renton, Pa. 5; Frances Zakovšek, No. Chicago, Ill. 4; John Purgartnik, Port Washington, Wis. 4; Anton Ukmar, Johnstown, Pa. 3; Anton Zidanšek, Pittsburgh, Pa. 3; Anton Per, Springfield, Ill. 3; John Tancek, Girard, O. 3; Frank Ilersich, Virden, Ill. 2 1/2; Andy Sprogar, Elizabeth, N. J. 2; John Teran, Ely, Minn. 2; Joseph Lever, Newburgh, O. 1; James Dekleva, Gowanda, N. Y. 1; Frank L. Tomsic, Walsenburg, Colo. 1/2; Skupaj v tem izkazu (4 tedne) 117 polletnih naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 70 1/2.

Evolucija transporta

Se nikoli ni potovalo toliko ljudi kakor zdaj, pa je vlakov in železnic vseeno preveč in mnoge proge delajo izgubo. Promet jim prevzemajo motorna vozila. Tudi tovora prevažajo železnice zdaj manj kakor nekoč. Ena izmed največjih ameriških železnic je Baltimore and Ohio, ki ima omrežje prog skozi iz New Yorka v Chicagu in tudi daleč na jug. Zato jo lahko vzamemo za bazo primerjanju, kako je avtomobil in avtobus posegel v železniški potniški promet.

Najbolj so prizadete stranske proge; avto je povzročil, da so postale nepotrebne in jih razdirajo. Tudi nekaj večjih železniških sistemov je postalo odveč in so bankrotirani. Imetnike njihovih bondov varujejo pred izgubami vladna posojila. Vzhodno od Chicaga je v procesu reorganizacija železniških kompanij v štiri približno enako močne skupine, ki si bi med seboj delile promet. Mnogo prog bodo opustile. Zed. države so danes vse preprežene s tlakovanimi cestami, po katerih drvi stotisoče avtov. S tovornimi avtomobili se po njih prevažajo mnogo tovora. Avtobusi vzdržujejo zdaj reden promet med vsemi kraji. In končno še aeroplan. Tako so železnice pritisnjene ob steno. Železniški magnatje so dolgo smatrali, da jim konkurenca motornih vozil ne bo dosti škodovala. To zmotno so spoznali precej pozno. Zdaj hranijo — na plačah, ki so jih znižali svojim delavcem, namesto, da bi elektrificirali proge, povečali hitričo vlakov in uvedli druge ugodnosti. ter tako privabili potnike nazaj v vlake. Tudi malo več pažnje na lepoto ob progah bi železnicam mnogo koristilo. Privatni lastniki teh reform ne bodo več zmagali.

Ohromela določba

Novi predsednik Zed. držav je bil izvoljen 8. novembra, toda službo nastopi šele v marcu. Tako določa ustava. Ko so očetje konstitucije sprejeli to točko, še ni bilo niti senca sedanjega železniškega omrežja, ne cest, ne avtomobilov, in zračno letalo je bilo samo še v fantaziji redkih posameznikov. Vsed prometnih ovir je potreboval zmagovati kandidata za predsednika res precej časa, da je uredil svoje privatne zadeve in se potem počasi napotil v Washington. Štiri mesece časa med volitvami in vstopom v predsedniško službo v takih okoliščinah morda ni bilo preveč.

Zdaj je drugače. V par dneh — z aeroplanom še mnogo hitreje — prepotuje človek tudi največje razdalje v tej deželi. Če ima predsednik opravke doma, ima na razpolago brzovlak, avto in letalo, da lahko pride na cilj v nekaj urah. V kongresu se že več let ukvarjajo s predlogo za amandiranje te določbe v ustavi in kongres je predlogo za spremembo končno sprejel ter jo predložil legislaturam v odobritev. Odobriti jo mora tri četrtine držav, predno stopi v veljavo. Nekatero so to že storile, drugim pa se še nikamor ne mudi. In tako imajo Zed. države štiri mesece predsedniška in ga nimajo. Po novi določbi, če jo dovolj držav odobri, nastopi službo takoj januarja.

Nemogoča naloga

Demokrati obljublajo obuditi kapitalističnega mrtvega spet k življenju in zdravju. Dozdaj se je s to nalogo trudila republikanska stranka. Ker pa se čudeži ne gode, tudi demokrati ne bodo imeli več sreče kakor njihovi predniki. Ljudje so hoteli spremembo in pri zadnjih predsedniških volitvah so jo izvolili. Uganika, v čem so si s tako spremembo koristili, je še vedno nerešena.

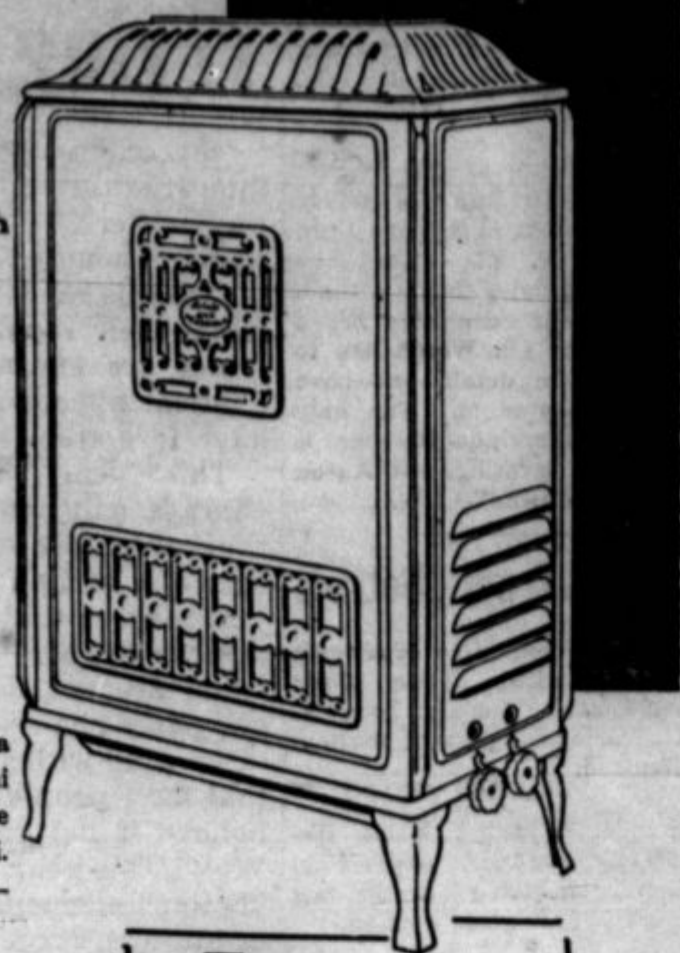
Naglo Gretje!

PLINSKA PEČ ZA CIRCULIRANJE TOPLOTE

v domovih, trgovinah, uradih in delavnicah

\$ 10

POPUSTIMO
za vašo staro peč
na to Gas Heatolo

Trgovski promet se izboljšuje! Zdaj je čas, da zamenjate stare peči z mnogo boljimi plinskimi greli. Nič prahu, ne dela, in obilica zdrave sveže toplote. Samo obrnite vijak kot na kuhinjski peči. Postavljena na domu v Chicagu, za \$59.50. — odračunano na staro peč vas stane le \$49.50.

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
122 South Michiga. Avenue — and 11 Neighborhood Offices

Neodvisna družba, ki posluje edino v Chicagu. Lastuje jo približno 14,000 delničarjev, od katerih jih živj nad 60% v Chicagu

\$5.00 TAKOJ
naprej po \$2.25 mesečno

Novo nizke cene za gretje s plinom.

Sheboyganske vesti

Sheboygan, Wis. — Nedolgo tega smo poročali o smrti rojaka Josip Fudernika. Kmalu potem se je bolesni spet naselila v njegovo družino. Zbolela je starejša hčerka, omožena Vinko Pink. Več tednov je bila v domači oskrbi, ker pa se ji je stanje opazno slabšalo, so zdravniki ugotovili, da se mora podvreči težki operaciji. Po operaciji je bila več dni jako slaba, zdaj pa se ji zdravje zopet vrača. Sodrugi in vsi drugi njeni prijatelji želimo, da kmalu okreva in pride vesela med nas. V soboto 8. dec. sta obhajala so-

drug John Resnik in njegova soproga 25-letnico zakonskega življenja. Družba prijateljev—okrog sto po številu, ju je presenetila z veliko "party" in lepim darilom. Mize so bile obložene in harmonika je privabila v ples stare in mlade goste. Resnikovima želimo še mnogo srečnih let.

V nedeljo 4. dec. zvečer je imeli moški pevski zbor "Danica" (odsek kluba št. 235 JSZ) svojo prvo koncertno prireditev, od kar je pri klubu. Predvajal je spevoprizor "Rožmarin" in potem zapeli še več drugih pesni. V spevoprizoru je pela Mrs. Frank Novak, ki je s svojim čistim, lepim

glasom občinstvo prijetno presenetila. Ona je naša somišljenica in vedno pripravljena pomagati dobri stvari. Ralph Jelenc, sin s. Martin Jelenc, je na svojo veliko akordino izborno zaigral par komadov. Povabljen je bil na sodelovanje tudi milvaški soc. pevski zbor "Naprej", ki je s svojim finim petjem zelo obogatel koncertni spored.

Udeležba je bila nepričakovano velika, tako da je zmanjkalo stolov. Program je občinstvu ves ugajal. Odbor kluba št. 235 se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali v programu ali na kak drug način pripomogli k velikemu uspehu priredbe. Frances Skrube.

ROP PODNEVU SREDI MESTA

Dan potem, ko je novi državni pravnik demokrat Courtney objubil, da je z njegovim nastopom v to službo konec organiziranega sločinstva v Chicagu, se je izvršil v glavnem delu mesta rop, ki ima v držnosti le malo primer. Pismo, ki je nesel v banko vrednote v registriranih poizjavah, in njegovega oboževanega spremljevalca so roparji naglo obkolili, spremljevalca razorožili in vzeli vrečo, v kateri je bilo za nad pol milijona dolarjev vrednostnih listin in gotovine. Na sliki na levi je pismo, ki je nesel omenjene vrednote iz glavne pošte v First National bank, v sredi je spremljevalec poštarja, in na desni detektiv, ki ju izprašuje.

Kampanjski fond J. S. Z.

IX. izkaz.

V kampanjski fond JSZ. so v svrhu agitacije za naše kandidate in jačanje socialistične stranke še pripisali sledeči:

- Milwaukee, Wis. Klub št. 37 JSZ. \$30.78.
- Chicago, Ill. Dr. št. 39 SNPJ. \$2.
- Library, Pa. Dr. št. 386 SNPJ. \$5.00.
- Girard, O. Frank Lužer st. 50c.
- Crivitz, Wis. Dr. št. 537 SNPJ. \$2.00.
- Euclid, O. Dr. št. 215 SSPZ. \$2.
- Little Falls, N. Y. Po 50c: Elizabeth Penich in Joseph Cvetezar, skupaj \$1.00.
- Chicago, Ill. Fred A. Vider \$1.00.
- Library, Pa. Prebritec piknika kluba št. 230 JSZ. \$20.00.
- Little Falls, N. Y. Dr. št. 282 SNPJ. \$2; po \$1: John Purnat, Frank Petava, Frank Gregorin, Joseph Cvetezar; po 25c: Thomas Kerzich in Jacob Sivec, skupaj \$6.50 (poslal Joseph Cvetezar).
- Seward, N. Y. Frank Lipar \$1.
- Johnstown, Pa. Dr. št. 3 SNPJ. \$2.00.

Skupaj 73.78. Prejšnji izkaz \$692.88, skupaj \$766.66. Opomba: V zadnjem izkazu poslane vsote iz Girarda, O., je bilo pomotoma označeno ime Joe Cekuta, pravilno se ima glasiti Joe Sikyta, prispeval 25c.

Ali že imate vstopnice?

Chicago, Ill. — Ali ste si že prekrbeli vstopnice na Silvestrovo zabavo kluba št. 1 JSZ? Nabavite si jih zdaj, ker jih dobite ceneje, kot pa ako jih kupite pri blagajni. V predprodaji so po 35c. Letošnja Silvestrova zabava bo v dvorani ČSPS na 1126 W. 18th St., to je tam, kjer je imela "Sava" zadnji svoj koncert. Vsa gornja velika dvorana je rezervirana za to zabavo. Igral bo orkester osmih, mož pod vodstvom Johnny Kochevarja naše domače in druge plezne komade. Miz bo v dvorani dovolj za vse. Na posebno opremljenem odru boste videli serijo živih slik, ki jih vpripori dramski odsek kluba št. 1. Predstavljale bodo sedanjo dobo, delavstvo v krušnih vrstah, in novo leto, kakršno bo Novo leto tudi za DELAVSKO ljudstvo.—P. O.

Ali vi kdaj agitirate za razširjenje Proletarca?

SLOVENCEM PRIPOROČAMO KAVARNO MERKUR
3551 W. 26th St., CHICAGO, ILL. (V bližini urada SNPJ in Proletarca.)
FINA KUHINJA IN POSTREŽBA.
KARL GLASER, lastnik.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT 3724 W. 26th Street
1:30—3:30—6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. 22nd Street
4:30—6:00 p. m. daily.
Tel. Canal 0164.
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Rockwell 9200.

Proč z malodušnostjo!

Sheldon, Wis. — V Proletarcu sem čital o razočaranjih, ki so obupali v napredek in v možnost preobrata. Pričakovali so socialističnega vala, pa je bil v resnici le demokratski. Tudi jaz bi bil med razočaranci, če ne bi poznal ljudskega mišljenja. Nekako 6 tednov pred volitvami so se farmarji tu živahno vpraševali, komu oddati glasove. Nisem držal rok križem nego dokazoval, da če volijo Hooverja ali Roosevelta, si ne bodo prav nič prebrali, kajti oba sta služabnika kapitalističnih interesov. Odgovarjali so mi, da je Roosevelt ali right, ker je "progressive"—in on bo tudi izposloval, da dobimo dobro pivo, ki se ga bo prodajalo po niklj. "Kje boste pa niklje za pivo dobili?" Bili so v zadregi, ker pač niso vedeli kje, ali glasovali so za Roosevelta vseeno. Kljub demokratskemu valu pa je dobil Norman Thomas med tukajšnjimi farmarji 24 glasov, ali 10 več kot pred 4. leti. V vsem Wisconsinu jih je Thomas dobil 52,206, pred 4. leti pa 18,313.

Vsak socialist bi rad, da se sistem čimprej spremeni. Ampak to se ne izvrši kar tako. Polagoma prodirajo naše ideje med ljudstvo, in polagoma nam daje družba koncesije, ali pa se spreminja po gospodarskih zakonih v našo smer.

Tudi kapitalizem je nastal v revolucijah meščanstva, ki se je uprlo premoči fevdalcev. Fevdalni sistem je propadel, in v njegovem propadanju se je razvijal kapitalizem, ki je dosegel svoj višek v okrog sto letih.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik.—Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.
Naslov: 540 Juneeau Ave. MILWAUKEE, WIS.

Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.
Tel. 1475.

"New Leader"

angleški socialistični tednik.
Izhaja v New Yorku. Naročnina \$2 na leto, \$1 na pol leta.
Najboljše urejanje angleški socialistični list v Ameriki. Mnogo slovenskih delavcev ga čita.
Naročite si ga tudi vi. Naročnina zani sprejema "Proletarec"

Prostojate k

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI.
Naročite si dnevnik "PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00.
Ustanovljajte nova društva. Deset članov(ke) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 S. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILL.

Torej tudi sedanji sistem ni postal tak kot je v par letih.

Zakaj je ta kriza za nas tako občutna? Zato, ker so kapitalisti povprečnega posameznika z malim posvetom do vratu zadolžili, drugim pa so prodali razne delnice po visokih cenah, zraven pa še avte, stavbišča itd., vse na obroke. Ko so bili ljudje ob delo, zaposlenim pa so znižali plače, je propadla nakupna moč in večina prebivalstva je ob vse. Delnice so zopet prišle nazaj v centralne blagajne in denar je že skoro ves v posesti največjih bogatašev.

Somišljenikom kličem: Ne obupajte! Naša zmaga mora priti! Torej vztrajajte v boju!
Ignac Kolar.

Le ti so pravilno volili

Chisholm, Minn. — Ko se je ljudje iztržili iz kampanjske omotice, se tešajo, da slabše tudi pod demokratsko vlado ne more biti kakor je pod Hooverom. Republikanci se pa hudujejo, da ravno, ko so se začele razmere na prizadevanje predsednika Hooverja izboljšavati, ga je ljudstvo zavrglo. Kakšna nevhvaležnost!

Demokratje so obljubili povrniti "dobro pivo" in s pivom pridejo tudi "dobri časi". Marsikak kratkovidnej jim je verjel, misleč, da le dobro pivo bo priklicalo nazaj zlate čase, ko je bilo dosti pijače in pa majhne plače. Kar se tiče nizkih mezd, jih še imamo, (namreč kdor ima delo), na pivo pa bodo ljudje zelo demokratski obljubam še dolgo čakali. Da delavce pivo ni poglavitna stvar in če bi pravilno mislili, jih politični ne bi mogli slepti z obljubami na "pijačo".

V Chisholmu je dobil Roosevelt 2010, Hoover 692, Thomas 127 in Foster 70 glasov. Torej piših 5% delavcev je glasovalo za socialistični program, drugi pa za obljube in pivo v oblakih. Pravijo, da bodo čez 4. leta bolj pametno glasovali. Ampak dan je dolg, če je šlovek lažen.
Frank Klun.

Pojasnilo in izjava

Collinwood, O. — V Proletarcu z dne 8. dec. trdi Fr. Barbič med drugim, da sem izdal gotove sklepe zaupne seje svojemu prijatelju, ta pa John Rožancu. Izjavljam, da to ni resnica. Jaz, Barbič in vsi drugi prizadeti vemo, da je sklepe prenesel Rožancu Vinko Godina, ki je bil navzoč na sestanku. Čemu obehati krivdo meni za stvar, ki jo nisem zakrivil? Hayny ni izdajalec.
Frank Hayny.

Naš odgovor je delo

Collinwood, O. — Amerika je danes dežela, kjer se delavci v primeri z mnogimi drugimi po svetu lahko svobodno izražajo. Tudi volj lahko po svojem prepričanju. Kadar bo delavstvo hotelo preobrat, ga bo lahko izvojevalo brez da bi mu bilo treba zato diktatorja. Ali preobrata v našem pomenu besede še ne, kar je dokazalo dne 8. novembra, četudi so razmere take, da tirajo delavce in male trgovce čezdalej bolj v propast. "To je božja volja", pravijo eni. Drugi tolažijo: "Potrpite!" Ampak gorje ljudem, ki morajo v tej krizi toliko trpeti.
Čemu ni delavstvo izpregledalo in reklo: "Glasovi so naši in izrekli se bomo za nov sistem, ker vidimo iz svojih izkušenj, da je sedanji skrahiral"? Ne, delavci se niso še izrekli proti sedanjemu sistemu, nego so le protestirali proti sedanjemu predsed-

niku, storili pa so napako, da so izvolili novega, ki je ravno tak po mišljenju kakor Hoover.

Kapitalisti so bolj premetenli. Ali ste že kdaj slišali, da kapitalisti volijo za socialiste? Ne, ampak bore se proti socialistom. Zakaj naj bi torej delavci glasovali za iste kandidate, za kakršne volijo Mellon, Ford, Morgan, Raskob, Rockefeller itd.? Nezavednost delavcev in njih strahopetnost je kriva, da jih kapitalizem še vedno drži v robtstvu.

Naš odgovor je: da moramo graditi socialistične postojanke dalje.
Anton Skapin.

O razmerah itd.

Diamondville, Wyo. — Kakor izgleda, bomo v tej okolici s premogovniki kmalu čisto zaspali. Pri Diamond Coal and Coke kompaniji delamo po dva dni na teden. A kmalu še tega ne bomo deležni, ker kompanija pravi, da ni naročil za prebogo. Škoduje za rudarje sicer ne bo posebne, ker itak ne dobivajo drugega kot skoro prazne plačilne kuverte.

Ameriški družinski koledar ima tu mnogo prijateljev. Hvala vsem, ki so si ga naročili. Pri razpečevanju koledarja gem se trudil z agitacijo za Proletarca, a ob tej priliki mi ni bilo mogoče dobiti nobenega naročnika. Ko se mi jezik odpočije, jih zopet obiščem, če bo prilika. Morda jih v drugič dobim boljše volje.

Pozdrav vsem v praznikih in pa res boljše Novo leto vam želi
Anton Tratnik.

Uspeh sheboyganskega kluba JSZ

Sheboygan, Wis. — Na prireditvi našega kluba in njega odsekov dne 4. dec. smo imeli obilno udeležbo. Dvorana, v kateri se je vršila, ni bila še nobenkrat tako polna, kakor ob tej priliki. Posetil nas je tudi milvaški pevski zbor "Naprej". Občinstvo je bilo s sporedom in zabavo zelo zadovoljno.—Frank Nagode.

Oba povesi sta iz te in prejšnje številke izostali radi oglasov.

Staro zanesljivo
TRINERJEVO GRENKO VINO
želodčna in odvajalna tonika.

SODRUGOM IN SIMPATICARJEM V BARBERTONU IN OKOLICI.

Seje kluba št. 232 JSZ. se vrše sako drugo nedeljo v mesecu ob 10. dopoldne v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti. Sodrugi, prihajajo redno na sejo in pridobivajo klubu novih članov, da na ta način ustvarimo močno postojanko J. S. Z. omiljenike vabimo, da se nam pridružijo. Socialistična stranka je v tej deželi edina delavska stranka s konstruktivnim programom, s katerim si delavstvo lahko pribori boljše bodočnost in končno osvoboditev in pravično sužnosti

SODRUGOM IN SIMPATICARJEM V CLEVELANDU.

Seje kluba št. 27 JSZ. se vrše vsak prvi petek v mesecu ob 7:30 zvečer. Ženskaga odseka prvi tereh ob 8. zvečer. Miadinski angleški odsek vsak petek izven prvega ob 8. zvečer, vse v klubovih prostorih v S. N. D. Sodrugi in sodrušice, agitirajte in pridobivajte novih članov članic klubu ter novih naročnikov Proletarcu. V organizaciji in izobrazbi je naša moč.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2809 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1382.
Prijetna in okusna domača jedila.
Cene zmerno. Postrežba točna.

Royal Bakery
SLOVENSKA UNIJSKA PEKARNA.
ANTON F. ŽAGAR, lastnik.
1724 S. Sheridan Rd., No. Chicago, Ill.
Tel. 5524.
Gospodinje, zahtevajte v trgovinah kruh iz naše pekarnice.

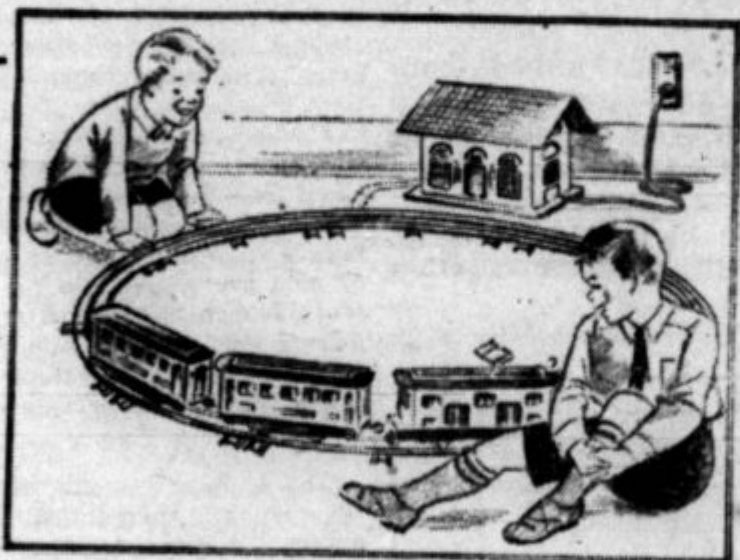
NAJVEČJA SLOVENSKA TISKARNA V AMERIKI
JK
NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.
Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku.
Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

TISKOVINE
SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
ATLANTIC PRG. & PUB. CO.
2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 3013
A. H. Skubic, prods. — J. F. Koresky taj.
V naši tiskarni se tiska "Proletarec".

Električne igračke

NAJNIŽJE CENE

V ZGODOVINI

ELEKTRIČNI VLAK Z OPREMO

dobite **\$ 3.25** zložen za lahko takojšno za uporabo

SLOVITA ZMAGUJOČA ZBIRKA

Popolna, s šest-palčno lokomotivo in Pullman vozovi 8-palčne dolgosti in 0-širine vijugastimi tračnicami in postajnimi transformerji. Ne morete dobiti boljšega \$3.25

Vlaki, tračnice in oprema po izredno nizki ceni. Nabavite si te igrače zdaj. Te električne naprave so zelo trpežne.

- Pravi telefon z opremo \$4.95
- Rožična drevesca z 8. bojastimi lučkami mazda 79c
- Električni venci 80c
- Betlehemska zvezda \$1.05

GLAVNI STAN za VSE ELEKTRIČNE POTREBŠČINE

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown—72 W. Adams Street—132 So. Dearborn Street

Dodatno k našemu 30-dnevnomu kreditnemu načrtu kupite lahko večje igrače na štiri plačilne obroke.

FEDERALNI KUPONI Z NAROČILI

All Phones: RANDolph 1200, Local 1240
Broadway—4622 Broadway
Irving Park—4833 Irving Park Blvd.
Logan Square—2618 Milwaukee Ave.
Madison-Crawford—4231 W. Madison St.
Roseland—11116 So. Michigan Ave.
Za blago kupljeno na obroke je dodatni provizno stroške.
DO BOZICA ODPRTI TUDI OB VECERIH

Ignorant Voting is a Poor Background for Petitions

Having made ninnyes of themselves at the ballot box and muffed their great opportunity, farmers and workers are now sending delegations to the national capital to ask for a few crumbs.

They could have had the whole cheese. All they had to do was vote for it.

In voting the Democratic and Republican tickets, they voted directly against their own interests.

They voted to remain in poverty for another four years.

There might be an upturn from the depression, but, if so, the party in power will have nothing to do with bringing it about; it will come, if at all, by the operation of economic forces, and it will be fake prosperity followed by another depression.

Those who voted the Democratic and Republican tickets are getting what they voted for.

It must take a good deal of nerve for them to grouch about it and to go to Washington, by auto, train, box car or otherwise, in order to ask for relief. It would seem as if they ought to be content to sleep in the bed of misery which they voted for. Why the discontent they display so soon? Have they realized that they made idiots of themselves at the ballot box?

No such luck.

They are going to Washington as ignorant as they were when they went to the ballot box. They don't know what they want and they don't know how to get it. They will not ask for anything of much value. They will not get what they ask for, much less what they should have. They are liable to get police clubs if not bullets. Which is what they voted for when they cast their ballots for their enemies instead of themselves.

Nevertheless, much as we despise the way they voted, we do not want them to lie down and be content.

Their discontent is about the only encouraging thing about them.

It shows that they do not really wish to die of hunger and cold.

It shows that their votes against themselves were not

actually intended as suicide, but were cast in sublime ignorance of their own best interests.

It is possible to change ignorance into knowledge.

It is possible to change folly into wisdom.

If their crazy votes meant that they are genuinely crazy, the outlook would be hopeless indeed.

In spite of the fact that it would play into the hands of the Democrats, who would take unearned credit for it, we hope there will be temporary upturn from the depression. If there

is not, the outlook is not so good. There is likely to be violence in many places. Men who do not know how to vote right, would be utterly lost and confused if they resorted to violence. They would make a complete mess of it.

An upturn, affording temporary relief, even though of an unsatisfactory nature, as it always is under capitalism, would give us Socialists more time to educate the ignorant. They would then be able to make peaceful changes.—The Milwaukee Leader.

Socialized Medicine

The world moves—slowly; but it moves.

After many years a large section of the medical profession has come to the conclusion that much of the glamor thrown about the Old Family Doctor is so much bunk, and that medicine, as practiced today, is just another trade.

Every year the newly-hatched doctors take the noble Hippocratic Oath in which they pledge themselves to uphold the highest ideals. And every year, after the internes leave the hospitals to try to make a living, they find themselves thrown into a bitter struggle for existence in which the Ethics they were lectured on

in medical school seem to have become a sour jest.

Healing the sick, and keeping people well, constitutes one of the noblest of services.

But securing patients, collecting fees and in other ways making a living at medicine is something so different from the ideal profession that it is a shock for many when they begin bucking the game.

Healing and prevention of illness is, in actual practice, reduced to the vending of wares and the doctor is all too often compelled against his own sensibilities to become a merchant and to indulge in merchants' devices to get and keep trade.

And this is more than tragic. Healing is one of the most important of the social services. Healing and keeping the people's health should be a function of the community. And it is good to see that an important committee of the medical profession has so recommended. The world does move toward the things Socialists believe in.—T. N. L.

Branch No. 115 JSF Has an English Division

We have advanced another notch here in Detroit. A new English sub-branch, No. 115, was organized Tuesday evening, December 8, here on the west side. The membership is rather small, but no club or organization was born fully matured. I can safely say that this branch is going to grow because we have a number of comrades that don't know the meaning of the word defeat. They are not satisfied with only being members of the party, but will do their utmost to spread Socialism among the young folks to increase our membership.

Our program for 1933 is very original. Our entertainment is going to be such that you won't be able to resist from not coming down and spend a happy evening with us. As we have no copyright on our program, we will not tell you what it is until the time is ripe.

Our next meeting will be held on Friday, December 16, and we hope that a good crowd will be present, especially members of branch 114. The officers elected for 1933 are Lewis Krosiec Jr., secretary-treasurer, and Anton Steffler, recording secretary.

Friends, if you are not already a member of the Socialist party we urge you to join our branch. The dues are only twenty-five cents a month and if you can't pay, come just the same.—Lewis Krosiec, Jr., Dearborn, Mich.

Milwaukee Branches to Sponsor Educational Meetings

It gives me great pleasure to announce that the affair sponsored last month by branch 37 turned out to be a financial and moral success.

In behalf of the committee, I thank all comrades, friends and sympathizers for their assistance and co-operation, thus making it possible for us to go on full steam with our educational activities.

Branch No. 37, the English Section, and branch 180 of West Allis will hold a joint meeting Sunday, January 29, at 2 P. M. at S. S. Turn Hall, downstairs. This will be the first of a series of joint educational meetings which are being planned for comrades and sympathizers.

Every comrade and all sympathizers interested in the Socialist movement should take advantage of this opportunity so that we will be more capable of spreading and teaching of Socialism to our more unfortunate brothers and sisters who are still groping in the dark.

Comrade Krzycki, member of the executive committee of S.-P. will make the initial educational talk. Discussion will follow.

The next meeting of the English Section of branch 37 JSF will be held Tuesday, Dec. 20, at S. S. Turn Hall, downstairs, S. P. M. Please be prompt. All comrades should attend. The entertainment committee has a few surprises for all. Would like to explain more in detail, but have promised to keep mum. The only way to satisfy your inquisitiveness is to attend our meeting.—Anton Kamaiker Jr., Milwaukee, Wis.

A Report from Detroit

The executive committee of branch 114 and its English Section met December 7, at the home of comrade Klarich. Various important matters were discussed.

Three new members, Marie Hamilton, Tony Lackner and Paul Steiner, were initiated at the last meeting of our English Section.

On the West Side an English Section of branch 115 was organized. Comrade Lewis Krosiec is the secretary.

Plans to sponsor a combined English and Slovene program have been undertaken by committees of both English Sections. The English play will be "Rossum's Universal Robots" in which about twenty members have already volunteered to take parts. The play deals with an inventor who invents a mechanical man. Fifty years later this mechanical man overpowers and kills other men; all but one who is his master. The committee will also stage a Slovene play.

Comrades F. Cesen and Lajovec have enrolled in the Labor College. Several others are planning to do likewise in the near future.

Andrew Gram, Jr., Detroit, Mich.

Limit the Court Powers

We have said that congress should tell the courts not to pass upon the constitutionality of acts of congress. This would prevent interference with an amendment of the Volstead act. It would prevent interference with the anti-injunction act. And, if a thirty-hour week act can be got through, it would prevent interference with that.

"The big job in old age," says a doctor, "is to overcome the effect of youth."

Trying to Purify the Ballot

The outcry against election thievery usually lasts a few days after the ballots have been miscounted. Long before the boards of canvassers have made their reports and the tables are embalmed in the political almanac most people have forgotten.

This year, however, the charges will not down, and they are not dismissed as the squawks of bad losers.

It may be that the reason is that those who are crying fraud are not the Socialists; our party has cried "fraud" so often (and with so much truth) that most people have come to believe it but another cry of Wolf! This year, however, the "better" elements feel a sense of outrage, largely against the way those seeking to write in the name of McKee found themselves hampered and often frustrated by Tammany hacks.

It cannot be emphasized too strongly that without an honest ballot democracy is a fraud and a failure. Unless the election returns furnish an exact

picture of the sentiments of the people voting is a farce. Socialists demand and fight for an honest ballot not only to protect their own interests but as a matter of profound principle.

It is a matter of grim amusement to Socialists to see "respectable" elements echoing the protests made by them for many years; but it is also significant that the demand for an honest ballot is becoming so widespread.

Politics is corrupt, the ballot box is debauched and democracy as practiced is a farce because parties are agencies of the ruling class conducted by crooked gangs of racketeers. When politics becomes the agency of the masses, when the masses enter politics in the millions such corruption will disappear because it will no longer have meat to feed upon. And there is no other way of permanently purifying the nasty mess that is American old-party politics.—The New Leader.

Somehow, one is inclined to take a stand against such devastating tactics of the A. F. L. leadership. When the time was ripe for the promotion of unemployment insurance and such other social changes as are absolutely necessary for the well being of the workers these leaders played the game of "big shots", thereby making the rank and file forget that that were workers. The natural result of such thought was "swell headedness". Leaders who cannot foresee the tragic plight and chaos that the present system dishes out to the workers, have no right to be leaders. There is nothing in their craniums to warrant their keeping, as leaders. Then, because catastrophe stares them in the face they counteract their own opinions and actions, under pressure of course, why should we Socialists become jubilant over their about face? Rather, we should condemn such men for the failure to look ahead. If any group of men are responsible for the present panic these so called A. F. of L. leaders are. Hence, let's give them words that will indent their carniams rather than gleeful acceptances.

at will and the people paid taxes to operate the most corrupt political machine in the world and all the feeble efforts to unseat them were futile.

Whether the hen came before the egg or the egg before the hen is up for discussion again. Ever so many people contend that we could not live without capital and we could not operate industry without the capitalists. At least such was the flareup in one of our recent private discussions. Isn't it the most peculiar thing that people don't think far enough to know that all wealth comes from labor. Without labor there can be no wealth. Where did money, gold, silver, copper, etc., come from? Why, man had to dig it out of the earth, convey it to the factory and stamp it out as the finished product. Likewise, wheat, oats, rice, barley and all the rest of the farm products must be harvested before they can be sold and turned into food. Even a squirrel knows that there are no nuts unless they go after them but human beings still think that a miracle can make them wealthy.

We are happy to learn that the incomplete Socialist vote is around 900,000, but we would be much happier if it were twice that number.

Next Sunday, the 18th, we are going to the SNPJ Hall to watch the young Slovene generation perform and amuse itself. The years are rapidly waning. It won't be long before some of these young folks will be worrying, as most of us do today, how to keep up our institutions. Come to the performance. The young Tamborica (string orchestra) of local 20 JSF, Chicago, will be our guests. The whole affair is arranged by the Chicago District Federation of SNPJ.

Pot-luck Weather

"Well, well," sighed the lady of the house, in a most resigned way, "you've managed to break even the thermometer, haven't you?"

The maid replied in a tone equally resigned: "Yessum; and now we'll have to take de weather jist as it comes, won't we?"

Why Mention That?

"How kind of you," said the girl, "to bring me these lovely flowers. They are so beautiful and fresh. I believe there is some dew on them yet."

"Yes," stammered the young man in great embarrassment, "but I am going to pay it off tomorrow."

Boomerang

"I believe," said the cheery philosopher, "that for every single thing you give away twofold comes back to you."

"That's my experience," agreed Whifflebaum. "Last March I gave away my daughter, and she and her husband came back in July."

Our Doings Here and There

By JOHN RAK

From Detroit comes the news that our comrades of branch 115 have organized an English Division. Comrade Lewis Krosiec, Jr., is the secretary and Anton Steffler the recording secretary. From comrade Krosiec's article it looks like the young comrades of branch 114 will now have plenty of competition. We wish them success in their undertaking and a rapid increase in membership.

On Sunday, December 18, the SNPJ Federation of Chicago will hold a Christmas festival for its juvenile members. Students of the Pioneer Slovene school will present a 3 act social drama portraying the life of three motherless children and their father on a farm. Besides this there will be other numbers of entertainment in the program. The affair will be held at the SNPJ Hall and the admission is 25c for members and 40c for non-members.

The meeting of branch No. 1 will be held in Friday, December 23. It is important that all comrades be present as the election of officers

and other business will be transacted. After the regular order of business, comrade Zaitz will give a short lecture.

The Socialist party of Cook County is conducting a Labor College at its headquarters, 3252 W. North Ave. Classes are held two nights a week, Tuesday & Thursday beginning at 7:30 P. M. Six subjects are being taught, among them Marxian Economics, Socialist Education and Tactics, Current Labor Problems, History of the European and American Labor Movements and Rebel Literature. The fees are: initiation \$1 and \$1.00 per subject.

On Saturday, December 31, branch No 1 JSF will sponsor a New Year's Dance with a short midnight program at the CSPS all on 18th and May Sts. Watch for further announcements.

The American Family Almanac for 1933 now on sale makes a dandy Christmas gift. Why not order a copy and have it sent to your parents or friends. The price is 75c, postage included.

